

לפני 25 שנה

השפך לגיבור לאומי, שתיארה את תרומתו של רבי-הפושעים הכרטי, ארנולד ("אדי") צ'פמן, לשירות המודיעין הכריטי בימי מלחמת-העולם השנייה. בשער הגיליון: המון חוגג פורים.

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסם כתבה נרחבת תחת הכותרת "מדוע אני שובת שבת רעב" מאת משה ברק, לוחם תש"ח וצ"ח, שהרכבות וחוקי-הדת מנעו ממנו את האפשרות לשאת לאשה את כחורת ליבו, אוריה. ככתבה תיארה ברק את סיפור אהבתו לאוריה, ואת התהליך שהביאו לייאוש ולשכיתת-רעב.

במזרח החברה של השבועון התפרסמה כתבה מצולמת, כתבת-שער, שתיארה את שימחת הג פורים כרחובות תל-אביב. בשער האחורי פורסמה כתבה ויצאת-דופן, תחת הכותרת "הפושע

משה ברק שובת רעב * מאיר הר-ציון נוקם רצח

אחותו ונאסר * מה-טסו-יאן כותב ל..עלון הכלמ"ח"

"העולם הזה" 909 תאריך: 17.3.1955

הפכה תחליף למדיניות משני הצדדים, הי סכנה שתוך כדי כך ירד הצד הנאור יותי לרמתו הפראית של הצד הנחשל. כל נוקם, בסופו של דבר, הוא סכאי של הרג. זה תפקידו החברתי. מייסדי הר פלמ"ח הבינו זאת היטב, והשתדלו לכוון משקל-נגדי עליידי סגידה לערכים שזו סריים מיוחדים, שיוקנו לחייל תוך כדי הקניית מלאכתו הנוראה. מדינה החייה במצב של מילחמה מתי מדת, אינה יכולה להרשות לעצמה לזות על חינוך זה. כי אוי לנצחון בקרב אשר קורבנו הראשון הוא דמותם הרוחנית של בעליו.

הווי

הגורל הסיני

כשהכינו בשבוע שעבר חיים חפר ודן בן-אמוץ את מדורם השבועי ילקוט הכוזבני נושא, המוסף הספרותי של למרחב, דחי ליתו לעשותו עוד יותר טוב מן הרגיל. אחרי הכל, נועד מדורם הפעם לגיליון פורים.

הטוב בכוזבים שסופר השבוע ביליזום הכוזבים היה זה על איש אפיקים לסיה גלילי, כיום סגן-אלוף אליעזר גלילי, עורך ירחון זה"ל מערכות, סיפרו חיים ודן: "לסייה, עורך מערכות, היה ידוע תמיד כבעל זכרון יוצא מן הכלל. תמיד לו ציי סטה צבאית והוא גידי לך מי כתב אותה, מתי ולמה. תמיד לו ציטטה והוא יגמור לך אותה ויגיד לך מי אמר אותה, מתי ולמה? עלון הפלמ"ח, ירחון הפלמ"ח בי מחתרת, היה משתמש לעיתים קרובות בי ציטטות גם כדי להשלים את העמוד גם כדי לחנך את החברה. יום אחד נגמרו להם הציטטות, ועל האימרות של לוחם החופש האיסלקי גאריבלדי כבר מומן החי-לט שלא לחזור יותר מחמש פעמים. ציל צלו ללסיה. התברר שהוא איננו בעיר. שברו לעצמם עובדי המערכת את הראש ולבסוף המציאו ציטטה: "לא די לשבור את כוחו של האויב — יש לשבור גם את רוחו". כולם נהנו מהאימרה, ואתה אפילו אמר שהיא מצויינת. הדפיסו אותה בחר-ברת, וחמתו מתחתה: מה-טסו-יאן (נגראל סיני מהמאה ה"א).

סיכמו רביי-כוזבים חיים ודן את המעשה בגנרל הסיני: "אומרים שאת כל החושש הממושך שלסיה לקח לעצמו באותה שנה הוא הקדיש לחיפוש הגנרל הסיני במקורות ובאנציקלופדיות".

חמרורים

● **נולד.** לשחקן הבימה יהודה אפי רזני, 25, ולאשתו, זמרת סופראנו, אולי שוקן, 24, בלונדון: הבן הבכור, ליאור. ● **נולדה.** לשבת (המישפחה הגדול לה של שיין טי"ח) טבת, 27, סגן-עורך שבועון צה"ל, במחנה, בעת מילחמת הר שיחררו וכיום כתב-כוכב של הארץ, רי לאשתו אורח ("גילדה"), 22, בתם הי בכורה.

● **נולד.** לאיויק רמבה, 48, סוגר הבוקר בניר-יוק ובא"ם, ולאשתו שושנה. ילדם השני, בן, רמבה התפרסם כנציב בית-ר בפולין (לפני מנחם בגין) והיה מוכירו הפרטי של זאב ז'בוטינסקי, ווערך היומון הרוויזיוניסטי הטרומדינתי, המשקיף.

גיבורי האתמול

הצייר משה ברק צם במשך 17 יום, ואז חדל משכיתת-הרעב שזו. כעבור זמן הוא עזב את הארץ, בדומה לצעירים רבים שמדינת ישראל שג שנות ה'50 לא נראתה להם.

מה ענה כנורנו של משה ברק? למה היה סופר? קוראים שיש להם מידע כדשהו בנושא זה, מתבקשים לפנות ל"מדרג" זה היה העולם הזה שהיה במערכת "העולם הזה".

מאליו. ישנה דיעה שחוק הנישואין בא לשמור על דמותו של העם היהודי, על צביונו. אני חושב שצביונו של העם בי ישראל ייקבע עליידי מצבו הגיאוגרפי, עליידי הלשון המשותפת לעם בארץ, על-ידי מנהגיו הנובעים מתוך חיי היומיום, ועליידי שאיפותיו הלאומיות. אך לא על-ידי חוק נושן ומיושן שאבד עליו הכלה. באם תשנה הכנסת מיד את החוק, היא תוכיח את דאגתה האמתית לאזרחיה. הר עקרון למענו אני צם, הוא נעלה ביותר וצודק ביותר. אני אראה זאת לכבוד להקי ריב את חיי למען עקרון זה, באם יהיה צורך בכך. אך אם ישנו משהו החושב שלמדינת ישראל תצמח תועלת מכך, שי אאלץ לצום עד הסוף, אינו אלא טועה. אם הכנסת תתן לי לצום עד הסוף, היא רק תוכיח בכך שמדינה זו אינה אותה מדינה דימוקרטית, חופשית ונאורה שחלמנו עליה בימי הקרבות.

חופש האדם קודם לכל דבר אחר. אם אנו כורתים את החופש הראשוני מאזרחי הארץ, הננו כורתים את העץ עליו אנחנו יושבים.

משה ברק

העם

סמל טראגי

הדמות הטראגית של השבוע היה צעיר ממשק עין-חרוד. מאיר הר-ציון הוא דמות ידועה בקרב הנוער הקרוב לגוף הארץ. כמו אחותו, שושנה, הוא נגוע ב"סירוף הנהדר" של המשוטטים, סירוף שאינו יודע כל גבול — תרתי משמע. אולם בניגוד לאחותו הצעירה, בת בית-אלפא, הספיק מאיר, שעבר עם אביו לפלג המפא"י של עין-חרוד, לשרת את המדינה.

השבוע נאסר מאיר הר-ציון, יחד עם שלושה חבריו, גם הם בני משקים מפא"יים (עין-חרוד ודגניה ב'). כחשד שעברו את הגבול לירדן, חטפו ששה כדואים, שחטו ארבעה מהם בצורה אכזרית על-ידי חיתוך גרונם, הרגו חמישי בירייה. הם שיחררו את השישי, כדי שיודיע לשבטים כי היתה זאת נקמה על מות שושנה הר-ציון ועודד וגמייסטר, שנהרגו ביריות שעה שעברו את הגבול מרחק כמה עשרות מטרים (העולם הזה 907).

תחליף למדיניות. איש לא יכול היה לקטר במצפון שקט על מעשהו של אה שיצא לנקום את דם אחותו הצעירה, ש-נקטלה על לא עוון. ואיש לא יכול היה שלא להתהלחל נוכח האכזריות הנוראה שבה בוצע המעשה. בצורה אנושית עמוקה, מגלם המעשה בו נחשד מאיר הר-ציון את גורלה של מדינת-ישראל כולה, על הסכנות האיומות הכרוכות בו — המילי חמה הנצחית על הגבול, גאולת-הדם שי

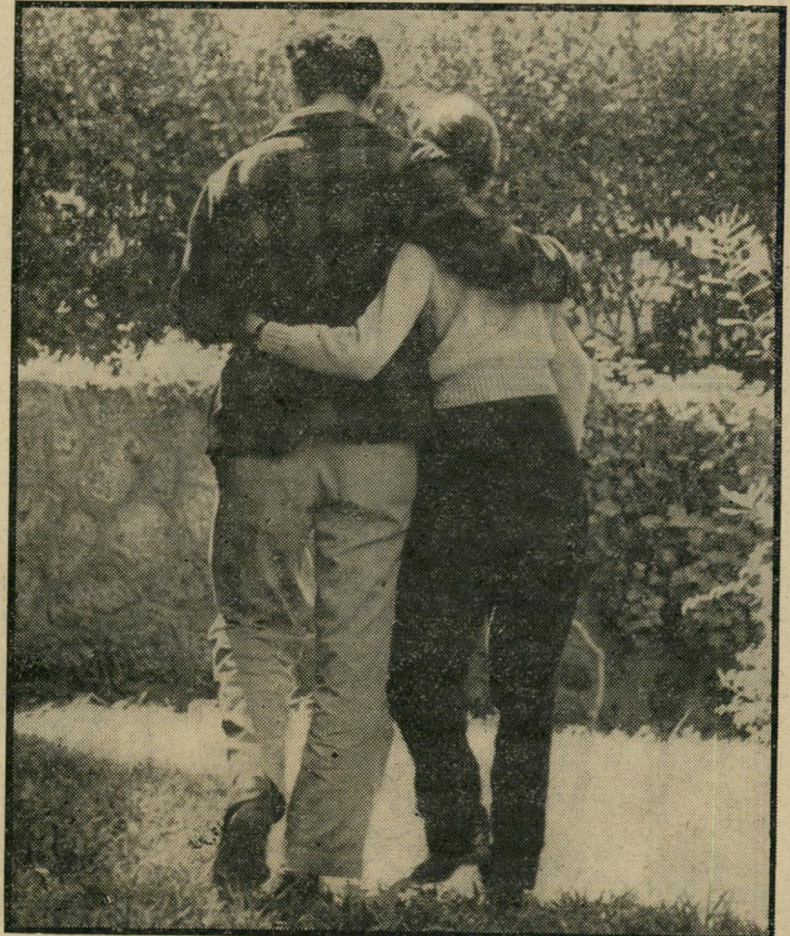
במדינה

מדוע אני צם

לפני כשנתיים וחצי פגשתי את אוריה בחיפה, על הכרמל. לא ידעתי שהיא נוצ-ריה, והדבר גם לא עניין אותי. אחרי כמה זמן נתברר לנו שאנו מאהבים איש ב-רעותו. עברנו להתגורר בעין-הוד. בהת-חלה חיינו על חרובים ועל תאנים. ישנו ללא מורן, ונוכחנו לדעת שבקשיים האלה מתחזק הקשר בינינו. אחרי שתי שנות חיים בצוותא, החלטנו להינשא.

עד אז הייתי איש למדי כלפי חוקי הנישואין. גם כלפי הדת בכלל. הלכתי לברר איך אני יכול להינשא. פתאום עלתה לנגד עיני מפלצת איומה: הוריה של אשתי נוצריים. היתה אפשרות להערים על החוק בצורה זו או אחרת, ולתת הצ-רה כוזבת. יום אחד החלטתי: לעזאזל, למה אני צריך לעקוף את החוק? מה פת-אום אני צריך לפנות לאוריה ולהגיד לה להתגייר?

הגעתי למסנה שבועם המישפחה היא היסוד הראשוני של המדינה, של החברה. וברגע שכופים עלי חוקים דתיים, שלא מתאימים לא לי, לא למצפוני ולא לי רעייני, הרי שכבר מכתבים לי מראש איך להקים את מישפחתי, ואז התחלתי לח-שוב: בעצם לשם מה נפל חברי, ובכלל, אם איני יכול להקים את מישפחתי בהתאם

משה ברק מחבק את ידידתו אוריה הנוצרית אוריה, שיצאו למאבק נגד הרבנות, המונעת מהם נישואים כדת וכדין בישראל.